

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
zastępca dyrektora
Andrzej Łosiewicz

Warszawa, /elektron. znacznik czasu/
BON-X.055.1.2026

Pan

Szanowny Panie ,

odpowiadając na petycję z dnia 10 grudnia 2025 r., przekazaną przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej pismem z dnia 4 lutego 2026 r. (data wpływu do MRPiPS 12 lutego 2026 r.) o sygn. BIPL.061.3135.2025.MK, w sprawie wprowadzenia instrumentów wspierających zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych przekazuje poniższe wyjaśnienia.

Ad 1

Odnosząc się do postulatu wprowadzenia modelu stałej waloryzacji dofinansowań do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, Biuro zaznacza, iż celem pomocy w formie miesięcznego dofinansowania określonym przez Komisję Europejską nie ma być pełna refundacja kosztów płacy, lecz także zachęcenie do zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez częściowe dofinansowanie wydatków związanych z zatrudnieniem tych osób.

Ponadto, przed podjęciem decyzji należałoby przeprowadzić analizę możliwości finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz ewentualną zmianę przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.).

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dokładane są wszelkie starania aby w najlepszy sposób wspierać i chronić osoby z niepełnosprawnościami na rynku pracy. Z dużą uwagą analizowane są napływające ze środowiska osób z niepełnosprawnościami oraz pracodawców postulaty dotyczące różnych aspektów rehabilitacji zawodowej i w tym te dotyczące wsparcia pracodawców zatrudniających niepełnosprawnych pracowników.

Ad 2

Kraje członkowskie Unii Europejskiej mogą udzielać pomocy publicznej w odniesieniu do kategorii pomocy określonych przez Radę Europejską zgodnie z art. 109 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, na warunkach określonych w rozporządzeniach dotyczących takich kategorii pomocy państwa przyjętych przez Komisję Europejską

zgodnie z art. 108 ust. 4 Traktatu. Na wsparcie pracodawców z chronionego rynku pracy została określona pomoc kierowana tylko do tego sektora.

Pomoc w formie subsydiów płacowych nie może być udzielana w celu zwiększenia liczby zakładów pracy chronionej lecz, jak wskazano w wyżej, służy zachęcenia wszystkich pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych. Przy czym nie wydaje się zasadne różnicowanie stawek miesięcznego dofinansowania do wynagrodzenia osób, które są niepełnosprawne w takim samym stopniu i wykonują tę samą pracę, tylko ze względu na posiadany przez pracodawcę status zakładu pracy chronionej.

Podkreślenia wymaga, że zakłady pracy chronionej mogą korzystać z szerokiego wachlarza pomocy publicznej i pomocy de minimis.

Formy wsparcia zakładów pracy chronionej:

- ☐ Pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej lub będący przedsiębiorstwem społecznym może otrzymać, na wniosek, ze środków PFRON:
  - 1) dofinansowanie w wysokości do 50% oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych i w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, pod warunkiem wykorzystania tych kredytów na cele związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych
  - 2) zwrot kosztów:
    - a) budowy lub przebudowy związanej z modernizacją obiektów i pomieszczeń zakładu,
    - b) transportowych,
    - c) administracyjnych.
- ☐ zwolnienie z podatków:
- ☐ od nieruchomości, rolnego i leśnego,
- ☐ od czynności cywilnoprawnych;
- ☐ zwolnienie z opłat, z wyjątkiem opłaty skarbowej i opłat o charakterze sankcyjnym;
- ☐ zwolnienie z obowiązku odprowadzania podatku dochodowego od wynagrodzenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych do I-szego progu skali podatkowej
- ☐ możliwość otrzymania wsparcia ze środków PFRON z przeznaczeniem na zasilenie zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

Jeśli chodzi o doprecyzowanie przepisów oraz opracowanie jednolitych wytycznych w zakresie wydatkowania środków ZFRON, Biuro udzielając wyjaśnień, każdorazowo podejmuje działania mające na celu zapewnienie jednolitego i jednobrzmiącego stanowiska w danym zakresie.

Jednakże należy podkreślić, iż zbyt daleko idące doprecyzowanie obowiązujących regulacji mogłoby prowadzić do nadmiernego ograniczenia autonomii decyzyjnej pracodawców.

W przedmiocie wprowadzenia mechanizmu uprzedniej zgody właściwego organu na określone wydatki z funduszu, Biuro wskazuje, że przyjęte obecnie rozwiązanie było zaakceptowane przez pracodawców, jako dające im możliwości dokonywania wydatków zależnie od potrzeb pracowników zakładów pracy chronionej.

W związku z powyższym, przed podjęciem działań legislacyjnych zmierzających do ewentualnej zmiany dotychczasowych regulacji, konieczne jest ustalenie, czy PFRON będzie w stanie efektywnie i terminowo realizować zadania związane z udzielaniem przedmiotowej pomocy.

Jednocześnie, ze względu na to, że pracodawcy otrzymują pomoc de minimis, zachodzi konieczność przeprowadzenia pogłębionych konsultacji z organami odpowiadającymi za

koordynację udzielania pomocy publicznej w Polsce, celem zapewnienia zgodności planowanych rozwiązań z zasadami wynikającymi z przepisów krajowych oraz prawa Unii Europejskiej.”

Ad 3

Celem świadczeń przyznawanych na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) jest zapewnienie środków utrzymania osobom ubezpieczonym, które nie mogą kontynuować pracy zarobkowej po osiągnięciu wieku emerytalnego lub w wyniku utraty zdolności do pracy spowodowanej stanem zdrowia. Przepisy ustawy, gwarantując prawo do świadczeń w przypadku wystąpienia zdarzeń uniemożliwiających lub utrudniających ubezpieczonemu kontynuowanie pracy zarobkowej, nie eliminują jednocześnie możliwości podejmowania przez emerytów i rencistów zatrudnienia. Prawo do swobodnie wybranej pracy zagwarantowano m.in. artykułem 65 ust. 1 Konstytucji RP oraz artykułem 10 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem zabezpieczającym przed skutkami częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy, spowodowanej naruszeniem sprawności organizmu, powstałej przed osiągnięciem wieku emerytalnego. W przypadku niezdolności do pracy spowodowanej stanem zdrowia - po spełnieniu warunków, do których należą m.in. określony staż ubezpieczeniowy i data powstania niezdolności do pracy - osobie ubezpieczonej przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy, której funkcją jest zapewnienie świadczeniobiorcy środków finansowych zastępujących niemożliwy do osiągnięcia ze względów zdrowotnych dochód z pracy.

Niezdolną do pracy w rozumieniu przywołanej ustawy jest osoba, która w wyniku naruszenia sprawności organizmu całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej i nie rokuje jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Tak precyzyjne sformułowanie wynika m.in. z potrzeby odróżnienia niezdolności do pracy (art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) od tzw. czasowej niezdolności do pracy, której stwierdzenie jest przesłanką do przyznania wynagrodzenia z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego (art. 92 Kodeksu pracy, art. 6-10 oraz art. 18 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa).

Renta stanowi rodzaj pomocy finansowej państwa kierowanej do osób, które w młodym wieku doznały naruszenia sprawności organizmu i ze względu na całkowitą niezdolność do pracy utraciły szansę na samodzielne zarobkowanie.

Należy wyraźnie podkreślić, że polskie prawo nie wyklucza wypłacania renty osobie, która pracuje zarobkowo w celu poprawienia swojej sytuacji materialnej. Aktywność zawodowa jest bowiem istotnym elementem rehabilitacji oraz integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Zatrudnienie osób należących do tej grupy w Polsce rośnie.

Wzrost udziału osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy najlepiej obrazują wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Ich porównanie między rokiem 2007, a 2025 pokazuje stały pozytywny trend - rośnie zarówno współczynnik aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami, jak i wskaźnik zatrudnienia. W IV kw. 2007 r. współczynnik aktywności zawodowej w wieku produkcyjnym dla tej grupy wynosił 23,8%, a wskaźnik zatrudnienia 20,2%. W III kw. 2025 r. współczynnik aktywności zawodowej osiągnął już 36,2%, a wskaźnik zatrudnienia 33,4%. Celem Kierownictwa Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest zabezpieczenie dalszego wzrostu zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami oraz spadku stopy bezrobocia w obrębie tej grupy.

W polskim ustawodawstwie przyjęto rozwiązanie kompromisowe, umożliwiające łączenie przychodów z pracy z prawem do pobierania świadczenia zarówno rentowego (renty

z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy), jak i emerytalnego (tzw. wcześniejszej emerytury), wprowadzając w tym zakresie pewne ograniczenia. Osiągnięcie przychodów z pracy zarobkowej przez rencistę lub emeryta może zatem powodować zmniejszenie lub zawieszenie wypłaty świadczenia. Zasada ta nie jest stosowana wobec emerytów, którzy osiągnęli powszechny wiek emerytalny (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn).

Obowiązujące od 1 stycznia 2022 r. przepisy w zakresie zmniejszenia i zawieszenia renty socjalnej w przypadku osiągnięcia przychodów są analogiczne, jak w przypadku osób uprawnionych do renty z tytułu niezdolności do pracy czy też wcześniejszej emerytury.

Prawo do świadczeń emerytalno-rentowych ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (od 1 marca 2026 r. – 11 957,20 zł). W razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (od 1 marca 2026 r. – 6 438,50 zł), nie wyższej jednak niż 130% tej kwoty (od 1 marca 2026 r. – 11 957,20 zł), świadczenie ulega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą jednak niż kwota maksymalnego zmniejszenia, którą stanowi odpowiednio zwaloryzowana tzw. część socjalna emerytury lub renty (od 1 marca 2026 r. w przypadku emerytury, renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy jest to 989,41 zł, a w przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 742,10 zł).

Limity zarobków powodujące ograniczenie wysokości lub zawieszenie wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych są stosunkowo wysokie i uaktualniane co kwartał wraz ze zmianą przeciętnego wynagrodzenia. Według najnowszych danych z marca 2026 r. próg zawieszenia świadczenia wynosi 604% minimalnej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i 442% przeciętnej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, zaś próg zmniejszenia świadczenia odpowiednio 325% i 238%. Przykładowo, osoba w marcu 2026 r. pobierająca rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w wysokości przeciętnej (2 704,45 zł) i zarabiająca 11 900 zł przy rozliczeniu miesięcznym otrzymałaby rentę zmniejszoną o 989,41 zł, co oznacza, że jej przychody za marzec wyniosłyby 13 615,04 zł.

Warto zauważyć, że osoby z niepełnosprawnościami w ostatnich latach zyskały możliwość otrzymania dodatkowych świadczeń pieniężnych, takich jak świadczenie wspierające oraz dodatek dopełniający dla osób pobierających rentę socjalną, gwarantowany ustawą o zmianie ustawy o rencie socjalnej. Przykładowo zatem osoba, która w związku ze stanem zdrowia nabyła uprawnienia do świadczenia wspierającego, może liczyć na pomoc w wysokości do 4 353 zł, a jeżeli pobiera też rentę socjalną (od marca br. jej zwaloryzowana kwota to 1 978,49 zł), może mieć przyznany dodatek dopełniający w kwocie 2 704,71 zł. W takim przypadku osoba otrzymuje wraz z pobieranym świadczeniem co miesiąc wsparcie w wysokości 9 036,20 zł. Wskazane dodatkowe środki finansowe nie są objęte limitem zarobkowym podlegającym zawieszaniu lub zmniejszaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej trwają kompleksowe analizy prawne, ekonomiczne i społeczne, dotyczące możliwości podniesienia progów zawieszania i zmniejszania świadczeń, a także celowości dalszego obowiązywania tych rozwiązań oraz możliwych konsekwencji ich zniesienia. Ocena celowości dalszego obowiązywania progów zawieszania i zmniejszenia świadczenia zależy od możliwości realizowania tą drogą celów, którym zniesienie tego rozwiązania miałoby służyć (zwiększenie skali aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami), spójności zmian w tym zakresie z zasadami konstrukcyjnymi prawa zabezpieczenia społecznego (konieczność pogodzenia zniesienia

progów zawieszenia i zmniejszenia świadczenia z funkcją świadczeń z tytułu niezdolności do pracy), ich kosztów oraz możliwych następstw, a także ocen formułowanych według kryteriów sprawiedliwościowych zarówno przez osoby uprawnione do świadczeń z tytułu niezdolności do pracy oraz przez pozostałych ubezpieczonych i świadczeniobiorców.

Przedstawione zagadnienia należy traktować w sposób szczególny, wyznaczony ich społeczną wagą. Z powodu kosztów projektowanych zmian niezbędne jest uzyskanie w przedmiocie podniesienia progów lub ich całkowitego usunięcia oraz zwiększenia dotacji wynikającej z tych zmian z budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozytywnego stanowiska Ministra Finansów i Gospodarki, z którym prowadzone są rozmowy w tej sprawie.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma świadomość tego, jak ważnym elementem kształtowania rynku pracy jest wspieranie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Praca zawodowa dla przedstawicielek i przedstawicieli tej grupy stanowi bowiem nie tylko źródło dochodów, ale jest też formą terapii i aktywizacji społecznej. Ze względu na fakt, że osoby z niepełnosprawnościami mogą spotkać się z wieloma barierami uniemożliwiającymi im wejście na rynek pracy, pracownikom posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności przysługują dodatkowe uprawnienia wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Należy przy tym podkreślić, że obowiązujące regulacje nie powodują ryzyka utraty prawa do renty w związku z podjęciem pracy zarobkowej, a jedynie – w przypadku przekroczenia określonych progów dochodowych – mogą skutkować czasowym zmniejszeniem lub zawieszeniem wypłaty świadczenia.

Ad 4

Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych realizuje projekt FERS „Centrum Komunikacji dla Osób z Niepełnosprawnościami”, w ramach którego uruchomionych zostanie 16 Regionalnych Centrów Komunikacji oraz 1 centralny HUB Centrum Komunikacji. Głównym celem projektu jest świadczenie usług dla osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami. Partnerem odpowiedzialnym za realizację działań związanych z wykorzystaniem AI jest Polski Związek Głuchych. W ramach projektu zrealizowane zostaną prace badawcze związane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji w zakresie usług tłumaczeniowych m.in. aplikacji on-line i/lub awatara tłumacza, jednak ze względu na ograniczony budżet nie będą one istotną częścią projektu.

Szczegółowy zakres prac będzie ustalany w trakcie fazy wdrożeniowej projektu. Nie będą to jednak prace kluczowe a dodatkowe. Kluczowymi działaniami projektu „Centrum Komunikacji dla Osób z Niepełnosprawnościami” jest świadczenie usług wspierających a często nawet umożliwiających komunikację osób z niepełnosprawnościami. Biuro nie dysponuje w tej chwili dodatkowymi poza projektowymi środkami na realizację działań związanych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, jednak nie wykluczamy dalszych prac rozwojowych w tym zakresie po zakończeniu prac projektowych.

Z wyrazami szacunku

Andrzej Łosiewicz
zastępca dyrektora
Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (BIPL.061.3135.2025.MK).